

JAROSLAV BENEŠ: EX URBI

13. 6. – 15. 10. 2023

Galerie hlavního města Prahy

Dům fotografie

Revoluční 5, Praha 1

út–st, pá–ne 10–18 h, čt 10–20 h

Kurátorka: Magdalena Juříková

Jaroslav Beneš je fotograf městské reality, jakkoliv to může znít jako paradox, neboť na jeho fotkách se vyskytuje pouze jakási esence povědomých detailů, které potkáváme na svých poutích městem a civilizací.

Často mu v minulosti byla oporou architektura reprezentující metropolitní estetiku, ale bez toho, abychom ony velkolepé milníky moderního stavitelství měli možnost přesněji identifikovat. Průčelí prosklených paláců jsou pouze jakýmsi projekčním plátnem, na kterém se odehrává světelný a dnes už i barevný děj Benešových fotografií. Je soustředěný na pravidelný rastr jejich plášťů, na geometrii odrazů okolních staveb, na kaligrafii, která vzniká lomem barevných akcentů z okolí na lesklém povrchu. Jeho cílem je zachytit pomíjivou kompozici, která se mu vynoří před objektivem při pozorování světelných přechodů na skle, vlhkých stop na drsné omítce, vyšisovaném laminátu, asfaltu nebo jiných industriálních součástech městské reality. Je to surová skutečnost, kterou produkuje lidské společenství, člověk je však z Benešových snímků „vyhoštěn“. Autor se někdy marně vydává zpět za těmito momenty, aby je zachytil znovu a lépe, jsou však neopakovatelné.

Původně výhradně černobílá fotografie, které se věnoval dokonce s klasickým vybavením a vášní pro dřevěné deskové aparáty, v současnosti ustupuje digitální technice a s ní vstupuje do jeho prací barva a nově také překvapivá exprese. Jeho známá série fotografií z 80. let, kdy se s určitou obsesí věnoval rigidním zákoutím vylidněného pražského metra, je ve srovnání se současnými snímky odcizená a chladná, snad jako metafora toho zmrzlého času, který jsme nedobrovolně žili. Abstrahované kompozice s detaily architektury jej nepřestaly zajímat, nicméně je tu nový pohled na městský organismus a zejména na tu jeho část, která je napadena virem graffiti. To přináší do jeho současných barevných snímků dávku vzrušení a pohybu, který byl dříve tlumen a zprostředkován pouze hrou světla. V éře barvy vyhledává také situace, kdy se mu na snímku navrství několik obrazových plánů, jako na sendvičových kompozicích. I dnes je otevřený nedokonalostem a náhodám, které přinášejí do jeho fotografií nečekaný výtvarný posun. Vedle zakázkových povinností dokáže rozdvoujit svou pozornost a odbočit k osobním fotografickým preferencím.

Jeho tvorba se kumuluje do cyklů, které vznikají jak z ojedinělých příležitostí a lokalit, tak také z opakovaných pokusů a návratů na stejná místa (pražské metro, La Défense,

G TISKOVÁ ZPRÁVA HMP

Rothmayerova vila atd.) V období nedávné pandemie vznikla série snímků, které mají reflektovat depresivní atmosféru těchto měsíců. Série *CV 19*, jak ji autor nazval, sice obsahuje některé poměrně chmurné záběry, jiné však naopak svými zářivými barvami a někdy překvapivě romantickými detaily prozrazují spíše Benešovu touhu uniknout temným myšlenkám a v mnoha případech pracují se zcela novým pojetím struktury obrazu. Chvějící se světlo a silné kontrasty barev tu a tam neúmyslně odkazují k výtvarným postupům šedesátých let nebo k japonériím čili k tvarosloví dosud u něj nevídanému. Tady se asi nejvíc vzdaluje od svých kořenů, kdy si vystačil s minimem prostředků. Stále však většinou neopouští neomezené možnosti abstrahovaného přepisu vizuálních zážitků, které jako městský chodec loví v nejrůznějších teritoriích doma i v zahraničí. Navzdory zálibě v horské turistice je pro jeho objektiv trvale přitažlivější urbánní prostředí ve vznešeném lesku i v prachu periferie.

Magdalena Juříková

Jaroslav Beneš (* 1946 Plzeň)

Absolvoval Střední zemědělsko-technickou školu Plasy. V sedmdesátých letech byl členem skupiny Foto Das v Plzni. Tam se od roku 1968 živil jako kulisák v divadle Alfa, kde začal posléze profesionálně fotografovat. V roce 1977 přesídlil do Prahy a nastoupil místo vrátného v Uměleckoprůmyslovém museu. Od roku 1983 pracoval jako archivář a fotograf Pražských vodovodů a kanalizací. V osmdesátých letech působil v okruhu fotografů v polské Vratislavi a v tamní galerii Foto-Medium-Art. Byl u zrodu Aktivu volné fotografie v roce 1991 a Pražského domu fotografie. V letech 2000–2008 byl členem skupiny Český dřevák (s odkazem na používání velkoformátových kamer). V současnosti spolupracuje s volným seskupením fotografů 999 (Zawoja, Polsko). Žije a pracuje v Praze.

Kurátorka: Magdalena Juříková

Grafické řešení: Anymade Studio

Mediální partneři GHMP: Art&Antiques, ArtMap, Artalk, Flash Art, A2, Alarm, Artikl, Revolver Revue, Artyčok.tv, protisedi.cz, Radio 1, Český rozhlas Radio Wave, Fotograf

Vstupné: 150 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti) / 20 Kč seniorské

Výstavní program Galerie hlavního města Prahy je podporován Ministerstvem kultury České republiky.

Kontakt pro novináře:

Michaela Vrchatová
+420 725 818 721
vrchatova@ghmp.cz

Další informace:

www.ghmp.cz
www.facebook.com/ghmp.cz
www.instagram.com/ghmp.cz

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky s Jaroslavem Benešem

10. 8. 2023 v 18 hodin

12. 10. 2023 v 18 hodin

21. 9. 2023, 17 hodin

Návštěva Rothmayerovy vily

Návštěva Rothmayerovy vily s Jaroslavem Benešem, který spolu s dalšími autory sdruženými v umělecké skupině Český dřevák (Karel Kuklík, Richard Homola, Tomáš Rasil a Tomáš Balej) fotografoval v prostředí Rothmayerovy vily před její rekonstrukcí. Vilou kromě Jaroslava Beneše provede Maria Szadkowska, vedoucí Centra památek moderní architektury a hlavní kurátorka Muzea hlavního města Prahy, a architekt Petr Krajčí, kurátor Muzea hlavního města Prahy.

EDUKAČNÍ PROGRAM

Sobotní výtvarné workshopy:

so 29. 7. 2023, 13–18 h

Město a jeho detail v koláži a fotografii

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

so 26. 8. 2023, 13–18 h

Město a jeho detail v koláži a fotografii

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

Výtvarné dílny pro dospělé a seniory / integrační a mezigenerační programy:

út 26. 9. 2023, 15–18 h

Kyanotypie a monochromní obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

út 3. 10. 2023, 15–18 h

Fotogram a černobílý obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

ne 1. 10. 2023, 11–14 h

Kyanotypie a monochromní obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

ne 15. 10. 2023, 11–14 h

Fotogram a černobílý obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

ne 1. 10. 2023, 15–18 h

Kyanotypie a monochromní obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

ne 15. 10. 2023, 15–18 h

Fotogram a černobílý obraz

Edukační centrum

Colloredo-Mansfeldský palác

G TISKOVÁ ZPRÁVA HMP

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovní náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Rezervace nutná: edukace@ghmp.cz

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.